صاحب‌امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - مدیرمسئول: محمدامین ایمانجانی - سردبیر: مسعود فروغی
دفتر مدیرمسئول: ۶۶۳۴۸۰۱۶ تحریریه: ۱۸۲-۶۶۷۶۰۱۸۰ - فکس: ۶۶۷۶۰۵۰۱-۶۶۷۲۶۰۴۷
روابط عمومی: ۶۶۷۶۰۴۹۹ - سازمان آگهی‌ها: ۱۸و۶۶۳۴۸۰۴۶
چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی - توزیع فرهیختگان: ۱۲-۶۶۳۴۸۰۱۱
نشانی: خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری، روبه‌روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

جزئیاتی از تصویب طرح شفافیت قوای سه‌گانه در بهارستان

تصمیمات ملی مجلس شفاف می‌شود، منطقه‌ای نه

فرهیختگان: دیروز بعد از اینکه مشخص شد سوژه این شماره روزنامه درمورد طرح شفافیت آرای سه قوه است، مطابق روال همیشگی به‌سراغ آرشیو خبرگزاری‌های مختلف رفتیم تا برای نوشتن گزارش از مواضع نمایندگان در رابطه با این طرح آگاه شویم. با سرچ ساده‌ای که در صفحه سیاسی خبرگزاری‌ها داشتیم در همین رابطه با انبوهی از مصاحبه‌های کوتاه و بلند نمایندگان روبه‌رو شدیم که در اکثر آنها بهارستان‌نشینان بدون اشاره به جزئیات بندهای مختلف طرح، صرفا به لزوم ایجاد شفافیت در آرای نمایندگان تاکید کرده بودند، اما در این میان برخی نمایندگان نیز سعی کرده بودند به‌جای پرداختن به کلیات با نگاهی کارشناسی به تحلیل طرح شفافیت آرای سه قوه بپردازند، اما جالب بود این‌دسته از نمایندگان که نگاه دقیق‌تری نسبت به طرح شفافیت آرای سه قوه داشتند، اکثرا جزء منتقدان اصلی این طرح بودند. عمده انتقادهای نمایندگان مخالف طرح شفافیت سه قوه معطوف می‌شد به تبصره ماده۳ این طرح که مطابق آن درجهت استقلال نظر کارشناسی، آرای ماخوذه از نمایندگان مجلس درخصوص مصوباتی که جنبه صنفی و منطقه‌ای دارد، می‌تواند از شمول شفافیت خارج شود. به‌عبارت ساده‌تر، تبصره ماده۳ خیلی راحت این امکان را برای نمایندگان فراهم می‌آورد که از شفاف‌شدن آرای خود با بهانه مسائل صنفی و منطقه‌ای فرار کنند. از طرفی حتی اگر احتمال سوءاستفاده برخی نمایندگان از این تبصره را با هدف جلوگیری از شفافیت آرای‌شان صفر بدانیم بازهم مستثنی شدن آرای ماخوذه نمایندگان در زمینه مسائل صنفی و منطقه‌ای نمی‌تواند هیچ توجیه عقلانی داشته باشد، زیرا خلأ قانونی در زمینه شفافیت عملکرد نمایندگان باعث شده برخی از آنها در ادوار مختلف مجلس در تصمیمات خود منافع صنفی منطقه‌ای را در اولویت بالاتری نسبت به منافع ملی قرار بدهند، تا با این کار رای‌آوری خود در حوزه انتخابیه‌ای را که در آن نماینده بودند در آینده نیز تضمین کنند. با توجه به دلایلی که ذکر کردیم وجود تبصره ماده۳ عملا باعث می‌شود شفافیت آرای نمایندگان دارای کارکردی حداقلی و سلیقه‌ای شود و درنهایت مجلس نیز با این طرز از شفافیت آرای نمایندگانش به هیچ‌کدام از اهداف خود در زمینه جلوگیری از رشد فساد، برتری نگاه ملی به نگاه منطقه‌ای و... نرسد.

در گفت‌وگوی «فرهیختگان» با علی بابایی کارنامی، نماینده ساری مطرح شد

شفافیت قوای سه‌گانه؛ عقبگرد مجلس در رسیدن به شأن ملی

با کنار گذاشته شدن طرح شفافیت آرا و مطرح شدن طرح جدیدی تحت عنوان شفافیت قوای سه‌گانه انتقادات زیادی در افکارعمومی نسبت به رویکرد مجلس در تصویب شفافیت شکل گرفت. اضافه شدن استثناهای متعدد به طرح شفافیت قوای سه‌گانه و کلی‌گویی این طرح مهم‌ترین این انتقادات است. در گفت‌وگویی که با علی بابایی کارنامی، نماینده مردم ساری و یکی از مخالفان این طرح داشته‌ایم ایرادهای طرح شفافیت قوای سه‌گانه مورد بررسی قرار گرفت.

بابایی کارنامی درمورد اهمیت شفافیت آرا می‌گوید: «شفافیت یک شأن نزولی داشت که می‌خواست این دیدگاه را به جامعه منتقل کند که همه مردم ایران باید دیدگاه و نظر هرکسی که در یک نهاد قانونی اعم از مجلس، قوه قضائیه و دولت جایگاهی دارد را شفاف بدانند. البته ضمن رعایت خط قرمزها و منهای مباحث مرتبط به امنیت ملی که نیاز به حفظ محرمانگی برخی اسناد طبقه‌بندی شده دارد و در تمام دنیا نیز رایج است. مجلس با درنظر داشتن این نکته بحث شفافیت آرا را مطرح کرد.»

استثنایی که شفافیت را از کار می‌اندازد

نماینده مردم ساری در پاسخ به چرایی اعمال استثنا در طرح شفافیت قوای سه‌گانه درمورد طرح‌هایی که جنبه صنفی و منطقه‌ای دارند اعمال این استثنا اتفاقا باعث غیرشفاف شدن مجلس توصیف کرده و در توضیح می‌گوید: «این ثابت شده است که هرچقدر مسئولان با مردم صداقت و روراستی بیشتری داشتند مردم نیز به مسئولان اعتماد بیشتری کرده‌اند. رهبر انقلاب نیز در آغاز دولت سیزدهم به رئیسی گفتند که هرجا دولت به بن‌بست خورد باید با مردم صحبت شده و از آنها کمک گرفته شود. مردم باید بدانند نمایندگان مردم که از سراسر کشور انتخاب می‌شوند به‌طور مثال نظرشان درمورد حقوق کارگران که بحث روز است چیست و این با مستثنی شدن مباحث صنفی و منطقه‌ای منافات دارد. اتفاقا در مورد مباحث صنفی شفافیت آرا خیلی بهتر است. باید ظرفیت نمایندگان و جامعه را بالا ببریم تا بتوانند تصمیماتی که براساس مطالعات کارشناسی اتخاذ شده است را بپذیرند. مردم باید بفهمند به چه شخصی رای داده‌اند. این طرح با این تبصره‌ای که به آن الحاق شد عملا این معنی را می‌دهد که رای نمایندگان نباید شفاف باشد. اگر قرار باشد مردم نظر نمایندگان در طرح‌های مختلف همچون حقوق و دستمزد را ندانند و اسناد طبقه‌بندی‌شده هم مستثنی شود خب پس چه چیزی برای شفافیت باقی می‌ماند. این‌طوری فایده‌ای ندارد. به نظر من این تبصره باعث می‌شود تا شفافیت قوای سه‌گانه نهایتا ۳۰-۴۰ درصد بازدهی داشته باشد. به همین خاطر نیز من تلاش کردم که این طرح مصوب نشود اما درنهایت مجلس به این طرح رای داد و نهایتا ۱۱ نماینده بودیم که رای مخالف به این طرح دادیم.»

مجلس با اصلاح قانون انتخابات شأن ملی پیدا کند

بابایی کارنامی توجیه نمایندگان مجلس برای اعمال این استثنا را این‌گونه توضیح می‌دهد: «نمایندگان معتقدند شفافیت مباحث منطقه‌ای به استقلال رای نمایندگان آسیب می‌زند و نمایندگان در این موارد تحت فشار افکار عمومی قرار گرفته و نمی‌تواند تصمیم درستی بگیرد. این امر ناشی از ایرادهای قانون انتخابات است و ما باید قانون را اصلاح کنیم نه اینکه صورت مساله را پاک کنیم. اگر در نحوه برگزاری انتخابات مساله‌ای وجود دارد باید قانون انتخابات را اصلاح کنیم. ما باید بالاخره به سمت انتخابات ملی برویم تا یک نماینده مطابق قانون اساسی شأنیتش نمایندگی کل ملت ایران باشد و نه صرفا نمایندگی یک منطقه. اتفاقا بحث شفافیت آرا کمک می‌کرد تا مجلس در برخورد با بن‌بست‌ها قانع شود که انتخابات فعلی مجلس کارآیی لازم را ندارد و قانون باید اصلاح شود. اگر نماینده‌ای که نیاز به آرای مردم دارد درمورد یک مطالبه در حوزه انتخابیه خود تحت فشار قرار گیرد طبعا برای کسب رای در پاسخ به این مطالبات نیز بحث غیرکارشناسی می‌کند. از این جهت روند، یک روند مثبتی نیست. یعنی مجلس با تصویب این طرح یک گام به عقب برداشته و جلو نرفته است. عملا چیزی از شفاف‌سازی و شفافیت در ساختمان شیشه‌ای رخ نداده است. از این جهت این امر خیلی برد خوبی برای مردم نداشته است.»

چرا برخی نهادها از شفافیت معاف شدند؟

اعمال استثنا در شفافیت برخی نهاها انتقاد دیگری است که به طرح شفافیت قوا سه‌گانه وارد می‌شود بابایی کارنامی در توضیح چرایی اعمال چنین استثنائاتی می‌گوید: «شفافیت دستگاه‌هایی که زیرمجموعه نهاد رهبری هستند منوط به کسب اجازه از رهبری دارند و تجربه نیز نشان داده است که رهبر معظم انقلاب هرجا در مورد شفافیت از ایشان استعلام شده است نظر مساعدی داشته‌اند و طبعا در این موارد نیز نگرانی وجود ندارد و اگر مراجع رسمی از رهبر انقلاب استعلام بگیرند ایشان نیز موافقت خواهند کرد.
ممکن است مواردی نیز وجود داشته باشد که اجرای شفافیت در آنها به صلاح نباشد. البته این به معنی اینکه هیچ گزارشی از آنها گرفته نشود، نیست. به‌طور مثال سازمان انرژی اتمی، دستگاه‌های زیرمجموعه نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات از شفافیت مستثنی شده‌اند و این امر نیز طبیعی است؛ چراکه در موارد امنیتی طبقه‌بندی می‌شوند؛ چراکه این موارد مورد سوءاستفاده بسیاری از افرادی قرار می‌گیرد که خیرخواه کشور نیستند به همین جهت نیز نیاز دارد با حساسیت درباره آنها تصمیم‌گیری شود.»

شورای نگهبان شفافیت قوای سه‌گانه را رد می‌کند

در پایان نماینده مردم ساری مطرح شدن بحث شفافیت در مجلس یازدهم را امری شجاعانه دانسته اما طرح شفافیت قوای سه گانه را مورد ایراد توصیف کرده و از احتمال رد آن در شورای نگهبان خبر می‌دهد. بابایی کارنامی دراین‌باره می‌گوید: «بالاخره همین که بحث شفافیت در مجلس شروع شده است فتح باب جدیدی است و این در کارنامه مجلس یازدهم ثبت خواهد شد که شجاعت به خرج داد و اعلام آمادگی کرد که عملکرد خود را در معرض بررسی افکار عمومی قرار دهد. از این جهت این شروع خوبی است اما بهتر بود حالا که بحث شفافیت شروع شده است دز عملیاتی شدن آن نیز بالاتر برود. باید مجلس و دولت‌های بعدی وارد میدان شده و در مورد شفافیت اظهارنظر کنند. کارشناسان نیز باید روند بررسی شفافیت را ادامه دهند و با تصویب طرح فعلی متوقف نمانند. جمع‌بندی من این است که این طرح با شاکله فعلی در بهترین حالت بیش از ۴۰-۳۰ درصد بازدهی نخواهد داشت. قطعا شورای نگهبان نیز به این طرح اشکالات اساسی وارد خواهد کرد و این طرح تا بخواهد به قانون رسمی کشور تبدیل شود زمان زیادی می‌خواهد. مجلس و شورای نگهبان در این فرآیند رفت و برگشتی طرح باید به یکدیگر کمک کنند تا طرح به نتایج قابل قبولی برسد.»

اقبال شاکری، نماینده تهران در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

موارد مستثنی‌کننده در طرح شفافیت قوای سه‌گانه پیش از تصویب اصلاح شد

صبح دیروز نمایندگان مجلس ماده۳ طرح دوفوریتی «شفافیت قوای سه‌گانه» را به تصویب رساندند. همچنین همزمان با تصویب ماده۳، سایر موارد را هم مورد بررسی قرار دادند. تعدادی از نمایندگان نیز به‌دنبال اعمال اصلاحاتی بر چند ماده خاص بودند. یکی از این مواد، مستثنی کردن برخی موضوعات از شفافیت آرای نمایندگان بود که در جلسه روز گذشته نمایندگان اصلاح شد. خبرگزاری مجلس شورای اسلامی، مصوبه دیروز را مساوی با تعیین کردن «چگونگی شفافیت آرای مجمع تشخیص نظام، هیات‌وزیران، شوراهای اسلامی شهر و روستا» درکنار شفافیت آرای نمایندگان مجلس عنوان کرد. دراین‌باره با اقبال شاکری، نماینده مردم تهران در مجلس و از موافقان طرح شفافیت قوای سه‌گانه گفت‌وگو کرده‌ایم. شاکری معتقد است نمایندگان از ابتدا، پیگیر به‌نتیجه رساندن دو موضوع اصلی بودند که یکی از آنها همین طرحی بود که روز گذشته ماده۳ آن به تصویب صحن رسید.

دغدغه نمایندگان از ابتدای شکل‌گیری مجلس، «شفافیت» و «معیشت مردم» بود

اقبال شاکری درباره آن دو موضوع اصلی که به گفته وی، از ابتدای شکل‌گیری مجلس دغدغه تعداد زیادی از نمایندگان بود؛ این‌گونه توضیح داد: «خیلی واضح و روشن بگویم، بحث شفافیت از قبل هم در مجلس، حداقل بین نمایندگان شورای ائتلاف تهران به‌طور جدی مطرح بوده است، منتها به‌طور کلی دو بحث جدی مطرح بود؛ یکی شفافیت و دیگری مسائل اقتصادی مردم. در این مدت به اتفاق نمایندگان شورای ائتلاف تهران، به‌شدت مسائل پیرامون این دو حوزه را دنبال می‌کردیم. تعدادی از نمایندگان، شاید بیشتر دانشگاهیان و جوانان، پیگیر این مسائل بودند. یکی همین طرح شفافیت بود و دیگری مسائل اقتصادی مرتبط با معیشت مردم. ازجمله آن موارد هم می‌توان به مساله اشتغال، معیشت و مسکن اشاره کرد. درمورد شفافیت هم مردم از همان ایام سوال می‌کردند. درحال حاضر هم همین‌طور است. آرای نمایندگان در برخی طرح‌های خاص که لازم است افراد مطابق با منافع بلندمدت ملی و کشوری نظر بدهند باید معلوم باشد. اینکه چه کسی درباره آن طرح‌های خاص چه نظری داده است؛ از موافق گرفته تا مخالف و ممتنع باید شفاف باشد. یکی این مساله بود که محدود به چند اتفاق خاص می‌شد. مثلا اشاره به لایحه یا طرح‌های خاصی که در مجلس ارائه می‌شود داشت، چون درباره بقیه موارد باید گفت مجلس از حیث شفافیت، شاید شفاف‌ترین دستگاه حال‌حاضر در کشور محسوب شود. به این دلیل که ما از صبح تا ظهر که در مجلس هستیم، جلسات به‌صورت مستقیم پخش می‌شود. همه هم از مصوبات جلسات مطلع می‌شوند. نه‌تنها در مجلس فعلی این‌گونه بوده، بلکه در مجالس قبلی هم شاهد چنین چیزی بوده‌ایم. با وجود این اما آرای نمایندگان به‌صورت جداگانه اعلام نمی‌شد. اگر خاطرتان باشد، این طرح از ابتدا هم با عنوان «شفافیت آرای نمایندگان» مطرح شده بود، بنابراین بحث بر سر آن بود که آرا باید در برخی مواقع علنی باشد و به‌صورت شفاف نیز اطلاع‌رسانی شود. ما هم از ابتدا با این موافق بودیم. نکته دوم هم مربوط به کمیسیون‌ها می‌شد؛ چه کمیسیون‌های اصلی و چه کمیسیون‌های ویژه. به این صورت که مباحث مطرح‌شده در جلسات این کمیسیون‌ها (به‌ویژه در موارد خاص) مثل صحن علنی به‌طور عمومی پخش شود؛ نکته دیگر هم آنکه اگر در این جلسات رای‌گیری می‌کنند، این آرا به‌صورت شفاف ارائه شود. من فکر می‌کنم این دو مورد، موضوعات اصلی مرتبط با بحث شفافیت آرا بود.»

چرا مجلس به‌سراغ شفاف‌شدن تصمیمات دستگاه‌های اجرایی رفت؟

شاکری همچنین درباره باور نمایندگان به لزوم تسری شفافیت به قوای دیگر گفت: «حین رسیدگی به طرح شفافیت آرا، این بحث بین نمایندگان شکل گرفته بود که چطور ما به‌سراغ شفاف کردن تصمیم‌گیری‌ها در دستگاه‌های دولتی نمی‌رویم؟ دستگاه‌های دولتی که بودجه‌هایی دراختیار دارند، تصمیمات‌شان بر زندگی مردم اثرگذار است و معیشت جامعه به برخی از آنها ارتباط دارد اما همزمان با اینها، کسی هم کاری به شفاف‌بودن یا نبودن‌شان نداشته است. نکته قابل‌توجه آنکه تاثیر رای نمایندگان بر زندگی مردم، نسبت به آن مساله ناچیز است. رای نمایندگان بیشتر جهت‌گیری افراد را نشان می‌دهد. درنهایت، این بحث بودجه و تصمیمات دستگاه‌های اجرایی بود که کم‌کم در مجلس مطرح شد. البته درباره شفافیت، کلیات آن یک‌بار به صحن آمد و البته به‌نظرم موضوع خاصی نبود که رای نیاورد، یعنی واقعا این‌طور نبود که مجلس نخواهد به آن رای دهد. بحث‌هایی در مجلس رخ داد و درنتیجه آن، رای نیاورد و به کمیسیون بازگشت. در این بازگشت به کمیسیون بود که همزمان بحث «شفافیت دستگاه‌های اجرایی» نیز بیش از قبل مورد توجه نمایندگان واقع شد و احتمال مطرح‌شدن آن قوت گرفت.»

شفافیت باید به سایر قوا تسری پیدا کند تا تصمیمات در معرض دید عموم قرار گیرد

نماینده مردم تهران در مجلس همچنین درباره اهداف نمایندگان از مطرح‌کردن موادی که روز گذشته در مجلس به بحث گذاشته شد، این‌طور گفت: «نظر خیلی از نمایندگان این بود که بحث شفافیت باید به سایر قوا تسری پیدا کند. درنتیجه، در کمیسیون دراین‌باره بحث شد و شفافیت قوای سه‌گانه از آن بیرون آمد که از نظر من، شفافیت آرای نمایندگان هم در دل این طرح، علی‌الخصوص در ماده۳ وجود دارد. حالا باید بنشینیم و جزئیات را دقیق مورد بررسی قرار دهیم، چون شاید مثلا شخصی یا نماینده محترمی نکته‌ای درباره مواد آن داشته باشد. به‌نظر من، آن موارد در طرح فعلی گنجانده شده و همزمان در این خصوص به دستگاه‌های مختلف نیز پرداخته شده است. امروز، ماده۳ این طرح که مهم‌ترین ماده طرح شفافیت قوای سه‌گانه محسوب می‌شد رای آورد. یک بند خیلی مهم آن هم که برخی موقعیت‌ها را استثنا کرده و این مجوز را داده بود که نماینده می‌تواند آرا را به‌صورت مخفی و جلسه را به‌صورت غیرعلنی نگه دارد، به‌خوبی اصلاح شد. با پیشنهاد یکی از نمایندگان محترم قرار شد حتی آنجایی هم که قرار است آرا منتشر نشود، خود مجلس تصمیم بگیرد، یعنی کمیسیون به صحن پیشنهاد دهد و صحن باشد که به آن رای می‌دهد، نه کمیسیون. حالا درباره اینکه احتمال دارد این مصوبه مثلا در بررسی‌های شورای نگهبان با ابهاماتی مواجه شود باید گفت در آنجا می‌شود تصمیم‌های دیگری در این خصوص گرفت. مجلس باید بررسی کند تا برای زودتر به‌نتیجه رسیدن و ابلاغ آن چه اقداماتی انجام دهد، ولی به‌نظر من درحال حاضر با وجود این طرح، «شفافیت حداکثری» مطرح شده است، یعنی خیلی از نهادها و دستگاه‌هایی که تاکنون روشن و قابل دسترسی نبوده‌اند و اطلاعات‌شان موجود نبوده است مشمول این موارد می‌شوند. نهادهایی مثل صندوق‌های توسعه‌ای، صندوق‌های خیریه‌ای، سمن‌ها، شوراهای عالی که توسط قانون تصویب شده است، صندوق‌های بازنشستگی و به‌طور کلی آنهایی که منافع عمومی را دربرمی‌گیرد. این طرح دیگر تنها محدود به ادارات دولتی نمی‌شود، به مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز تسری پیدا کرده است. به‌نظرم محدوده خوب و قابل‌قبولی را دربرگرفته است، یعنی اگر این اتفاق بیفتد، همه در تصمیم‌گیری‌هایشان خود را در معرض افکارعمومی می‌بینند یا اطلاعاتی که دارند باید در معرض عموم قرار گیرد. این باعث می‌شود بسیاری از تصمیم‌های ناپخته، غیرکارشناسی و جهت‌دار از کشور حذف شود.»

قانون اساسی این مجوز را داده تا نهادهای زیرنظر رهبری هم تاحد ممکن شفاف شوند

اقبال شاکری درباره استثنائاتی که شامل نهادهایی مثل بنیاد مستضعفان، ستاد اجرایی فرمان حضرت‌امام و آستان قدس رضوی شده است، گفت: «همان‌طور که می‌دانیم و در تاکیدات رهبر انقلاب دیده و شنیده‌ایم، ایشان همواره بر لزوم مورد بررسی و بازرسی قرار گرفتن این نهادها که زیرمجموعه رهبری محسوب می‌شوند تاکید داشته‌اند. ما باید قبول کنیم اگر داریم براساس قانون اساسی کار می‌کنیم، چهارچوب کار ما نیز باید قانون اساسی باشد. وقتی قانون اساسی که با رای ملت تصویب شده جزء اسناد بالادستی ما قرار دارد و برای نظام‌های حاکمیتی ما ترتیباتی قرار داده است، پس ما باید قانون اساسی را رعایت کنیم. بنابراین آن موضوعات و قانون‌های مرتبط تا جایی مورد توجه قرار می‌گیرد که اصول قانون اساسی را نقض نکند و زیرپا نگذارد. ما این ملاحظات را هم در نظر گرفته‌ایم، یعنی حداکثر نفوذ قانون شفافیت. همان‌طور که عرض کردم با مشئی که از رهبر انقلاب سراغ داریم، ایشان به‌عنوان یک رهبر عالم و عادل موضوعات مرتبط را مورد بررسی قرار می‌دهند و حتما خود ایشان ترتیباتی برای اینکه حسابرسی دقیقی از این نهادها انجام شود، درنظر گرفته‌اند.»

استثنائات ذکرشده در طرح، پیش از تصویب، با پیشنهاد برخی نمایندگان اصلاح شد

شاکری در پایان درباره استثنائاتی که در مفاد طرح شفافیت قوای سه‌گانه درباره برخی رای‌گیری‌ها ازجمله موارد صنفی و محلی گفت: «همان‌طور که پیش‌تر گفتم آن نکته اصلاحیه خورد. به اتفاق تعداد دیگری از نمایندگان گفتیم آنها هم باید در صحن مطرح شود. صرفا کمیسیون نمی‌تواند نظر دهد. کمیسیون باید نظرش را آماده کرده و به صحن برساند. این صحن است که باید نظر دهد که این اطلاعات منتشر شود یا نه. از این لحاظ می‌توان گفت خیلی بهبود پیدا کرد. قبلا خیلی معلوم نبود چه مرجعی و کجا باید این مساله را تعیین تکلیف کند. آن مورد صنفی، حرفه‌ای یا تخصصی‌اش باز بود و مشخصا معلوم نبود ولی الان همه‌اش به صحن مجلس برگشت. پیشنهاد خوب امیرآبادی این مساله را حل کرد.»

محمدحسن آصفری، نماینده اراک در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

طرح شفافیت قوای سه‌گانه، کامل‌ترین طرح ممکن است

نمایندگان مجلس صبح دیروز ماده ۳ طرح شفافیت قوای سه‌گانه را به تصویب رساندند، با هدف بررسی جزئیات این طرح، با محمدحسن آصفری، نماینده مردم اراک در مجلس گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

///

چنانچه قرار باشد طبق طرح، استثنایی را برای شفافیت آرای نمایندگان در مواردی مثل آرای صنفی و محلی درنظر بگیریم، در تضاد با اصل شفافیت نیست؟

بله، این موضوع با شفافیت در تضاد است. وقتی قرار می‌شود شفافیت حاکم باشد باید در همه این حوزه‌ها اتفاق بیفتد. اینکه بخواهیم استثنایی قائل شویم به نظرم ضربه زدن به طرح شفافیت است و سبب می‌شود طرح به‌طور دقیق اجرایی و عملیاتی نشود.

یکی دیگر از مسائلی که درباره طرح مطرح می‌شود این است که اسمی از نهادهایی مثل ستاد اجرایی فرمان امام، آستان قدس رضوی و بنیاد مستضعفان در آن مطرح نشده و الزامی برای شفاف شدن این نهادها وجود ندارد. دیدگاه شما دراین‌باره چیست؟

بررسی طرح هنوز تمام نشده است. ممکن است در پیشنهادهای بعدی نمایندگان چنین موضوعاتی وجود داشته باشد. هنوز برای نظر دادن درباره اینکه چرا این طرح، نهادهایی را شامل نشده زود است. ما تا الآن فقط دو یا سه ماده آن را بررسی کرده‌ایم. هنوز باقی مواد آن باقی‌مانده و ممکن است در سایر موارد پیشنهادی نمایندگان، این نکات نیز در دستورکار قرار گیرد.

مطالبه مردم از ابتدا شفافیت آرای نمایندگان بود، چه شد مجلس به طرح فعلی رسید؟

خیر، مطالبه مردم برقراری شفافیت عمومی بود و نه‌فقط شفافیت برای مجلس. مردم علاقه‌مندند که شفافیت در همه حوزه‌ها برقرار شود. باید در وزارتخانه‌ها، مجمع تشخیص مصلحت نظام، در شوراهای کلانشهرها و مجموعه‌های مختلف شفافیت حاکم باشد. این شفافیتی که همه حوزه‌های سه قوه را شامل می‌شود کامل‌ترین طرح شفافیت است.

باتوجه به اینکه جزئیات و چگونگی اجرایی شدن شفافیت و اینکه دقیقا این شفافیت چه بخش‌هایی را شامل می‌شود در طرح وجود ندارد، ممکن است بهانه‌هایی برای اجرا نکردن آن از سوی دستگاه‌ها مطرح شود؛ دراین‌باره چه فکری شده است؟

ما سعی کرده‌ایم این شفافیت، همه حوزه‌ها به‌غیر از موارد و مصوباتی که جنبه طبقه‌بندی به‌کلی سری هستند یا خیلی محرمانه دارد را شامل شود. یعنی همه بخش‌ها غیر از آن نهادهایی که افشای اطلاعات آن به‌لحاظ امنیتی برای نظام درست نباشد. اگر هم درطول اجرای این قانون موردی این‌چنینی پیش بیاید مجلس می‌تواند مجددا اصلاحیه‌ای مطرح کند و نقایص این طرح اصلاح شود.

این بعد محرمانگی را کدام دستگاه تعیین می‌کند؟

در طرح تعریف شده است، در قانون هم آمده که چه چیزهایی شامل طبقه‌بندی محرمانه و به‌کلی سری می‌شود.

درباره شفافیت آرا درباره اعتبارنامه نمایندگان و رأی اعتماد به وزرا هم موردی پیش‌بینی شده است؟

اینها که از قبل شفاف بوده و هست. ما داریم این شفافیت را به حوزه کمیسیون‌ها توسعه می‌دهیم. داریم آن را از صحن علنی به کمیسیون‌ها می‌آوریم و به‌این نحو آن را بیشتر می‌کنیم.

رأی اعتماد به وزرا شفاف بوده است؟

ثبت‌نام که می‌کردند، در مانیتور نشان می‌داد چه کسی موافق و چه کسی مخالف است منتها منتشر نمی‌شد. اما الآن انتشار آن هم در مفاد طرح وجود دارد.